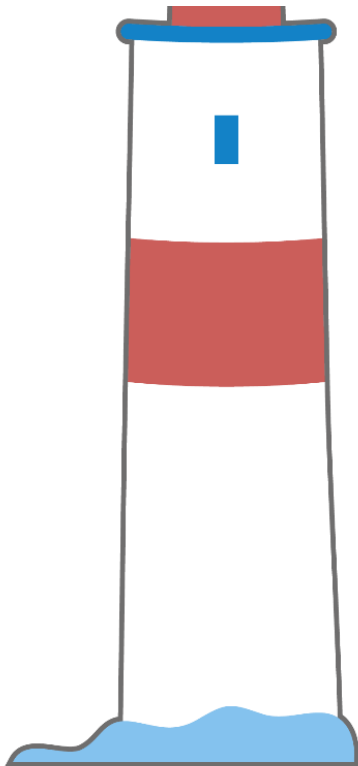
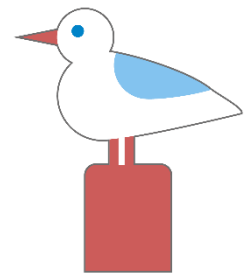

YKSIKÖMME PAINOPISTEE.

Yksikön toimintasuunnitelma

YKSIKKÖ
SATEENKAARI
TOIMINTAVUOSI
2022-2023

ARVOPERUSTA

Kaupunkistrategian arvot

REILUUS

Toimimme pienryhmissä, jolloin jokainen lapsi tulee huomioiduksi ja osallisuus mahdollistuu. Kaikilla lapsilla on oikeus laadukkaaseen varhaiskasvatukseen.

RAKKAUS

Lapset ja perheet kohdataan sensitiivisesti ja kunnioittaen. Lämmin vuorovaikutus kaikkien kanssa kuuluu jokaiseen päiväämme.

ROHKEUS

Kannustetaan lapsia omatoimisuuteen ja itsensä ilmaisuun sekä tartutaan lasten aloitteisiin ja ideoihin. Luottamuksellinen ilmapiiri ja lapsen oma usko taitoihinsa.

Kotkan varhaiskasvatussuunnitelman arvot

Lapsi on
ainutlaatuinen ja
lapsuus on itseisarvo.

Kestävä elämäntapa
on välttämätöntä.

Kulttuurinen
moninaisuus
on rikkaus.

YKSIKÖN TOIMINTASUUNNITELMA

Yksikön toimintasuunnitelma perustuu [Kotkan varhaiskasvatussuunnitelmaan](#).

Yksikkö tarkentaa kuntakohtaisia ratkaisuja seuraavien otsikoiden kautta:

1. VARHAISKASVATUKSEN JÄRJESTÄMINEN
[Kuvaus yksiköstä](#)
2. ARVOT JA LAPSEN HYVINVOINTI
[Arvot yksikön toiminnassa](#)
[Lapsen hyvinvoinnin ja osallisuuden turvaava vuorovaikutus](#)
3. ARVIOINTI JA KEHITTÄMINEN
[Arvioinnin toteutuminen yksikössä \(lasten ja huoltajien osallisuus\)](#)
[Yksikön painopisteet ja niihin tähtäävä toiminta](#)
4. YHTEISTYÖ JA LAPSEN VARHAISKASVATUSSUUNNITELMA
[Huoltajayhteistyö ja lapsen varhaiskasvatussuunnitelma](#)
5. TOIMINTAVUODEN TEEMAT JA TAPAHTUMAT
[Yksikön teemat ja tapahtumat](#)
6. KULUNEEN TOIMINTAVUODEN ONNISTUMISET
[Yksikön onnistumiset](#)

1. VARHAISKASVATUKSEN JÄRJESTÄMINEN

Kunnan velvollisuus on vastata lapsen varhaiskasvatusoikeuteen ja tarjota perheille heidän tarvitsemaansa palvelua.

Päiväkodit toimivat perhepäivähoidon lasten varahoitopaikkoina. Varhaiskasvatusta järjestetään tarvittaessa myös esiopetuksen lapsille esiopetuksen yksiköissä, jotka sijaitsevat koulurakennuksissa. Avoimen varhaiskasvatuksen toimintaan lapsi tulee aikuisen (huoltaja, isovanhempi, kummi jne.) kanssa. Sen lisäksi avoimessa varhaiskasvatuksessa järjestetään lapsille kerhoja.

Kotkan varhaiskasvatuksen alueet, yksiköt ja toimintamuodot:

KUVAUS YKSIKÖSTÄ

Sateenkaaren päiväkoti kuuluu Länsi-Kotkan ja Mussalon varhaiskasvatusalueeseen. Päiväkoti tarjoaa osa- ja kokopäiväistä varhaiskasvatusta ja päivähoitoa. Sateenkaaren päiväkoti on avoinna 6:30 - 17:00 välillä, tarvittaessa 6:00 - 18:00.

Sateenkaaren päiväkotiin kuuluu myös Mussalon esiopetus, jossa on esiopetusta klo 9:00 - 13:00 ja esiopetusta täydentävää varhaiskasvatusta 6:30 - 17:00 välillä. Mussalon esiopetus noudattaa Kotkan kaupungin esiopetussuunnitelmaa ja esiopetuksen lukuvuosisuunnitelmaa. Saman esimiehen alaisuuteen kuuluu lisäksi Kanervan päiväkoti.

Sateenkaaren päiväkodin ammatillisena johtajana on Sari Kölli-Torvinen ja työparina toimii apulaisjohtaja Marianne Wainio, joka työskentelee myös varhaiskasvatuksen opettajana ryhmässä.

Sateenkaaren päiväkodin ryhmät lukuvuonna 2022 - 2023:

Pilvilinna alle 3-v. / 040 63 54369

Varhaiskasvatuksen opettaja Katja Suutarinen
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja Outi Aalto
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja Maria Parkko

Tähtitarha 3-5-v. / 040 635 2342

Varhaiskasvatuksen opettaja / apulaisjohtaja Marianne Wainio
Varhaiskasvatuksen opettaja Aija Rättö
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja Sanna Virtanen
Varhaiskasvatuksen resurssilastenhoitaja Mia Hakkarainen

Tuulentupa 4-5-v. / 040 648 5111

Varhaiskasvatuksen opettaja Juuso Hannula
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja Jaana Vilkki
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja Johanna Toivonen
Henkilökohtainen ohjaaja Heidi Suomalainen

Varhaiskasvatuksen varahenkilöinä toimivat varhaiskasvatuksen lastenhoitajat Mia Honkanen ja Sini Raki.

Lisäksi päiväkodin johtajan alaisuudessa toimii myös varhaiskasvatuksen erityisopettaja Kati Muttonen, jonka yksiköihin kuuluvat Sateenkaaren päiväkoti, Kanervan päiväkoti, Kotilon päiväkoti ja Mussalon esiopetus.

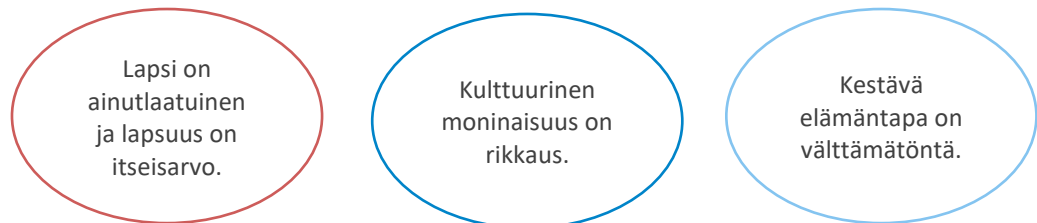
Sateenkaaren päiväkodin Pedanet-sivuille pääset [tästä linkistä!](#)

2. ARVOT JA LAPSEN HYVINVOINTI

Yksikön ja toimintamuodon toimintasuunnitelma kääntää käytännön kielelle varhaiskasvatuksen toimintakulttuurin arvoja ja tavoitteita. Tällä tarkoitetaan arvostavan vuorovaikutuksen, liikkumisen ja leikin, lasten osallisuusmahdollisuuksien sekä tutkivan toiminnan ja oppimisen toteutumiskuvauksia. Lisäksi kuvataan kasvatus-, opetus- ja oppimisympäristöratkaisuja.

Yksikössä tai toimintamuodossa toteutuva vuorovaikutus sisältää myös varhaiserityiskasvatuksellista osaamista. Varhaiskasvatuksen erityisopettajat (veot) konsultoivat varhaiskasvatuksen henkilökuntaa, ovat mukana lasten arjessa sekä kohtaavat huoltajia.

Kotkalainen varhaiskasvatus tukee arvojen toteutumista.

ARVOT YKSIKÖN TOIMINNASSA

Lapsi on ainutlaatuinen ja lapsuus on itseisarvo

Pienryhmäpedagogiikkaa toteutetaan päivittäin kaikissa ryhmissä suunnitelmallisesti ja tavoitteellisesti. Kiinteissä pienryhmissä toimitaan päivittäin, mutta mahdollistetaan toiminta myös vaihtuvissa ja eri kokoisissa ryhmissä lasten tarpeiden mukaan. Kasvattajat kiertävät pienryhmissä, jolloin lasten oikeus monipuoliseen asiantuntijuuteen ja osaamiseen toteutuu oikeudenmukaisesti ja tasapuolisesti. Pedagogisia ratkaisuja ja tavoitteita toiminnalle määritellään tiimeissä lasten vasujen pohjalta. Kasvattajat suunnittelevat ensisijaisesti vuorovaikutustilanteita ja oppimisympäristöä, joissa lasten tavoiteltu oppiminen on mahdollista. Lapset ovat aktiivisia toimijoita ja heidän osallisuutensa toteutuu toiminnan sisällön muokkaajina. Lasten ikä, kehitys, taidot ja kyvyt huomioidaan inklusiivisesti osallisuuden toteutumisessa.

Myös yksikön sisällä jaetaan säännöllisesti hyviä käytäntöjä ja onnistumisen kokemuksia. Huoltajille tehdään näkyväksi lasten osallisuus toiminnan ja oppimisympäristön muokkaajina, jotta myös kasvatusyhteistyö on vastavuoroista. Lapset ja perheet kohdataan sensitiivisesti ja lämpimästi sekä tulo- että lähtötilanteissa. Jokainen lapsi huomioidaan ja saatetaan osaksi ryhmän toimintaa. Huoltajien näkemyksiä arvostetaan ja pohditaan, kuinka ne voidaan huomioida varhaiskasvatuksen arjessa lapsen edun mukaisesti.

Lapsille osoitetaan sanallisesti ja sanattomasti (äänensävy, eleet, ilmeet), että heistä välitetään ja heidät hyväksytään sellaisina kuin he ovat. *Lapsuus on itseisarvo* ja osana lapsuutta on uuden oppiminen. Lasten tarpeet huomioidaan toiminnassa siten, että heidän on päivittäin mahdollista kokea onnistumisia ja toiminta rakentuu lasten vahvuuksiin. Onnistumisista ja uuden oppimisesta iloitaan yhdessä sekä jaetaan tietoa huoltajien kanssa.

Leikki on osa lapsuutta ja leikki on lapsen keskeinen toimintatapa. Kasvattajat kiinnittävät huomiota pitkäkestoisen leikin mahdollistamiseen, välineiden saatavuuteen ja monipuolisuuteen sekä keskeytymättömään vuorovaikutukseen. Leikki toimii lapselle motivoivana toimintamuotona, jossa opitaan uutta. Tilojen käyttöä porrastetaan ja suunnitellaan siten, että leikkiä voidaan rikastaa oppimista, kehitystä ja kasvua tukevaksi tapahtumaksi. Tavoitteiden toteutumista arvioidaan ja päivitetään lapsen vasuun. Arviointiin osallistuvat tiimin lisäksi myös lapset ikätaso huomioiden. Havainnointi on leikissä olevan kasvattajan keskeinen työväline.

Sateenkaaren päiväkodissa vallitsee toimintakulttuuri, jossa uskalletaan kokeilla uutta ja kehittää toimintaa ratkaisukeskeisesti. Sateenkaari on ollut pilotoimassa Ilo kasvaa liikkuen -toimintamallia (nykyinen Liikkuva varhaiskasvatus) ja kehittänyt toimintaympäristöään liikkumiseen kannustavaksi. Suunnitelmallinen pienryhmätoiminta on vakiintunut käytännöksi. Päiväkodissa sekä henkilöstöä että lapsia kannustetaan monipuoliseen ilmaisuun hyödyntäen esimerkiksi soittimia, liikuntavälineitä, kuvallisen ilmaisun välineitä, roolivaatteita sekä tieto- ja viestintälaitteita. Lasten vahvuuksia ja taitoja sanoitetaan, tunnustetaan sekä rohkaistaan heitä kertomaan niistä myös muille. Lapsia kannustetaan auttamaan kavereita ja heille annetaan myönteistä palautetta osaamisen jakamisesta.

Tartutaan lasten varovaisiinkin aloitteisiin ja spontaaneihin ideoihin. Heidä houkutellaan toteutuksen suunnitteluun, toteutukseen, arviointiin ja kehittämiseen. Hyödynnetään dokumentointivälineitä ja tallennetaan prosesseja Peda.nettiin sekä Kasvun kansioihin. Palataan säännöllisesti menneeseen ja tarkastellaan muutoksia sekä oppimista lasten kanssa. Lapset nähdään aktiivisina toimijoina, joilla on arvokkaita mielenkiinnonkohteita ja tarpeita. Kasvattajat muuttavat omaa toimintaansa lasten tarpeiden mukaan. Hyvällä vuorovaikutuksella rakennetaan luottamusta, josta välittyy lapselle viesti siitä, että hänen taitoihinsa uskotaan.

Kestävä elämäntapa on välttämätöntä

Päiväkodin toiminnassa huomioidaan kestävä elämäntapa ja sen välittäminen lapsille ja lasten kautta myös perheille. Päiväkodissa käytämme kierrätysmateriaaleja ja luonnonmateriaaleja esimerkiksi askarteluissa. Esimerkiksi lapset ovat valinneet metsäretkellä metsästä mukaansa kepit, joista tehtiin jokaiselle oma keppihevonen. Lasten kanssa keskustellaan ja pohditaan kierrätystä ja lajittelua mm. mitä voi laittaa tavalliseen roskakoriin ja mitkä vieetään eri kierrätyspisteeseen. Päiväkodilta löytyy muovinkeräyspiste, ryhmistä paperin- pahvin, lasin- ja metallinkeräysastiat. Ryhmät vastaavat vuorotellen jätteiden toimittamisesta lähikaupan keräyspisteelle. Lapsia opetetaan säästämään vettä, käsipaperia, piirustuspaperia jne. Myös valot pyritään aina sammuttamaan, mikäli emme ole kyseisessä tilassa. Aikuisten esimerkki ja toiminnan mallintaminen kaikessa on tärkeää. Päiväkodin isompien lasten kanssa harjoitellaan ruoan itseottamista ja otetaan vain se määrä mikä syödään.

Kulttuurinen moninaisuus on rikkaus

Sateenkaaren päiväkodissa on eri kulttuuritaustan omaavia lapsia ja perheitä. Päiväkodin kasvattajat tavoittelevat avointa ja kunnioittavaa tapaa suhtautua perheiden moninaisuuteen. Erilaisista ajattelu- ja toimintatavoista keskustellaan yhdessä lasten kanssa. Lasten muita kotikieliä tuodaan esille arjen tilanteissa ja keskusteluissa. Esimerkiksi vertailemalla eri kielillä tuttuja sanoja kuten ”kiitos, thank you, gracias jne.”

Päiväkodissa kannustetaan lapsia ja perheitä tuomaan omaa kulttuuriaan rohkeasti näkyväksi erilaisten tapojen, laulujen ja leikkien avulla. Arvostetaan ja hyödynnetään suomalaista kulttuuriperintöä tutustumalla juhlapyyhiin sekä tarinoihin. Käytössä esim. Lapsen Omavuosi- kirja ja laulut. Sateenkaaren päiväkodin kaikki ryhmät retkeilevät lähes viikoittain lähiympäristössä. Retkillä harjoitellaan turvallista kulkemista ja tutustutaan sekä luontoon että rakennettuun ympäristöön. Retkillä mahdollistetaan leikki erilaisissa ympäristöissä. Tavoitteena on oppia arvostamaan kotiseutua, luontoa ja iloitsemaan sen monipuolisuudesta. S2-opettajalta olemme saaneet ja valmistaneet S2-opetuksen tukena käytettävää materiaalia.

LAPSEN HYVINVOINNIN JA OSALLISUUDEN TURVAAVA VUOROVAIKUTUS

Sateenkaaren päiväkodissa pitkäkestoinen vuorovaikutus mahdollistetaan pienryhmäpedagogisilla ratkaisuilla. Vastuukasvattaja vaihtuu kiinteissä pienryhmissä viikon välein. Lapsen varhaiskasvatuspäivän aikana kasvattaja pitää yllä vuorovaikutusta ensisijaisesti oman pienryhmänsä lapsiin ja vahvistaa vertaissuhteita pienryhmässä.

Kiinteissä pienryhmissä toimiminen ajoittuu aamupäiviin, mutta myös aamuisin sekä iltapäivisin lapsia jaetaan pienempiin ryhmiin. Lasten välisiä ystävyyssuhteita sekä ryhmän muodostamista arvostetaan ja niissä toimimista tuetaan kasvattajan läsnäololla ja esimerkillä. Päivän kulku on rakennettu kaikissa lapsiryhmissä siten, että toiminnassa (ohjatussa sekä omaehtoisessa) ei muodostu tunnetta kiireestä. Kaikkia arjen tilanteita arvostetaan pedagogisina oppimistilanteina, joissa toteutuva vuorovaikutus mahdollistaa aitoja ja osallistavia kohtaamisia niin lasten kuin lasten ja kasvattajien kesken. Sateenkaaren päiväkodissa noudatetaan kokopäiväpedagogiikkaa, jossa kaikki päivän tilanteet nähdään tärkeänä ja arvokkaana osana oppimista ja vuorovaikutusta

Kaikessa toiminnassa keskitytään lasten sensitiiviseen kohtaamiseen ja positiiviseen pedagogiikkaan. Vuorovaikutusta tuetaan myös sanattomalla viestinnällä, kuten ilmeillä ja eleillä. Lapsia ohjataan myönteisillä ja ratkaisukeskeisillä tavoilla välttämättä turhia kieltoja. Vuorovaikutuksessa vältetään tuottamasta lapselle häpeää, syyllisyyttä tai huonommuuden tunnetta. Kasvattajien tehtävä on luoda lapseen uskoa itseensä ja omiin taitoihinsa huomioimalla pieniäkin onnistumisia ja iloitemalla niistä yhdessä. Lasten sanalliset ja sanattomat aloitteet huomioidaan. Lasten mielenkiinnonkohteita, vahvuuksia ja luontevia toimintamuotoja havainnoidaan sekä dokumentoidaan, jotta niitä voidaan hyödyntää oppimisessa ja oppimisympäristön rikastuttamisessa. Kasvattajat arvioivat omaa sekä toistensa vuorovaikutusta tiimissä keskittyen onnistumisiin, jotta vuorovaikutus vastaisi lasten tarpeita. Myös samanaikaisopetusta toteutetaan hyvien pedagogisten käytäntöjen mallintamiseksi. Vuorovaikutuksessa painotetaan leikkisyyttä ja sensitiivisyyttä.

Lapsen tarvitessa tukea, kasvattaja vakuuttaa lapselle olevansa häntä varten ja auttavansa lasta selviämään tilanteesta. Lapselta vaaditaan asioita, jotka ovat hänelle mahdollisia kyseisessä tilanteessa.

Huoltajia rohkaistaan kertomaan päiväkodin henkilöstölle, mikäli lapsi on kotona kertonut kokemuksistaan. Esimerkiksi lapsen kokemukset kiusatuksi tai hyväksytyksi tulemisesta ovat tärkeitä. Henkilöstö miettii tällöin esimerkiksi pienryhmäratkaisujen haasteita tai onnistumisia sekä omaa ammatillista vuorovaikutustaan lapsen hyvinvoinnin turvaamiseksi.

Sateenkaaren päiväkodin varhaiskasvatuksen erityisopettaja eli Veo on Kati Muttonen. Veo huolehtii, siitä että yksilölliset ja ryhmäkohtaiset pedagogiset ratkaisut ja tukitoimet toteutuvat päiväkodin arjessa sekä tukee ryhmien kasvattajia inklusiivisen arjen toteuttamisessa. Veo on mukana ryhmien arjessa ja toiminnoissa, sekä konsultoi henkilökuntaa. Hän myös pitää omia pienryhmiä, joihin ryhmän kasvattaja osallistuu. Täten varmistetaan hyvien käytäntöjen siirtyminen osaksi ryhmän toimintaa (samanaikaisopetus). Tarvittaessa hän osallistuu myös lasten yksilöllisten varhaiskasvatussuunnitelmien laatimiseen. Veo osallistuu päiväkodin kehittämis- ja suunnittelupäiviin sekä viikko- ja tiimipalaverihin tilanteen mukaan.

Kotkan Varhaiskasvatuksessa toimii varhaiskasvatuksen kuraattori Tarja Tissari. Kuraattorin työ painottuu yhteisöllisen hyvinvoinnin ylläpitämiseen ja lisäämiseen yhteistyössä päiväkodin henkilöstön kanssa. Kuraattori auttaa erilaisissa sosiaalisissa pulmatilanteissa ja vahvistaa yksittäisten lasten sosiaalisia taitoja. Kuraattorin tehtäviin kuuluu myös vanhemmuuden tukeminen ja vahvistaminen ja häneen voi olla yhteydessä myös kriisi- ja ongelmatilanteissa.

Kotkan varhaiskasvatuksessa Länsi-Kotkan ja Mussalon alueella toimii myös S2-opettaja Teija Pylkkänen. Hän ohjaa ja tukee varhaiskasvatuksen henkilöstöä sekä lasten huoltajia kielelliseen ja kulttuuriseen moninaisuuteen liittyvissä asioissa. Hän työskentelee lapsiryhmissä sekä yksittäisten lasten kanssa. Hän ohjaa kasvattajia S2-opetuksen suunnittelussa sekä toteutuksessa vahvistaen kieli- ja kulttuuritietoista osaamista yksiköissä. Tarvittaessa S2-opettaja tekee monialaista yhteistyötä.

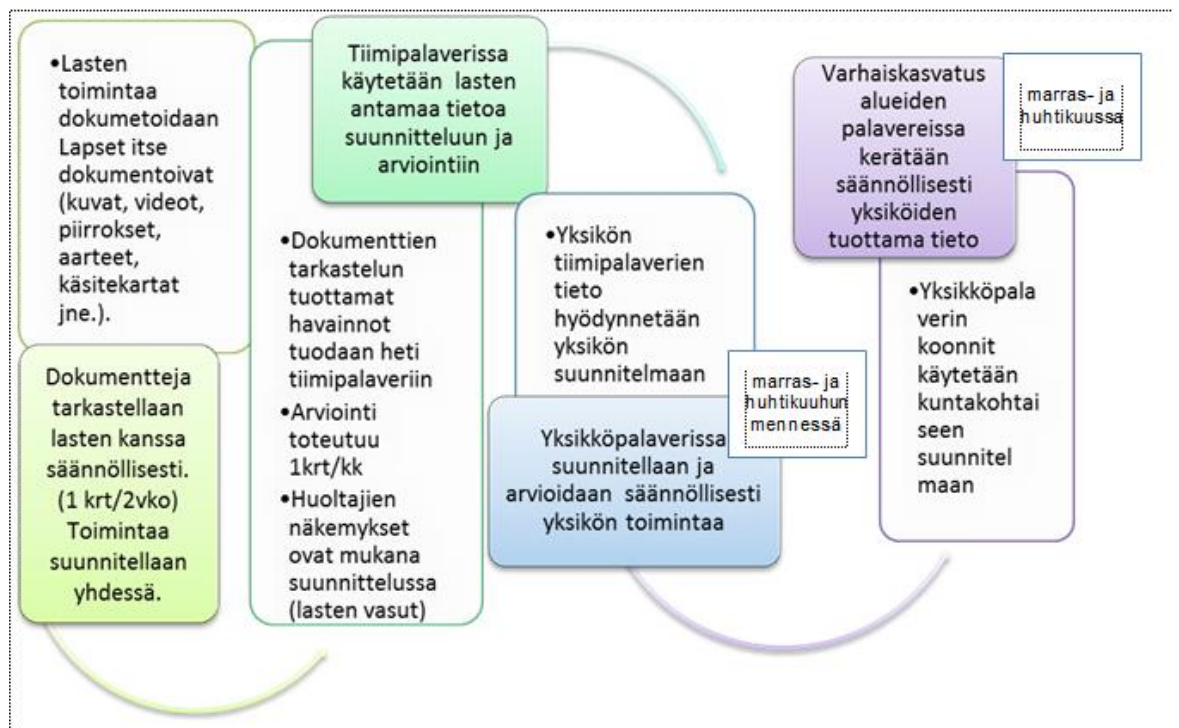

3. ARVIOINTI JA KEHITTÄMINEN

Varhaiskasvatuksen arviointia toteuttavat henkilöstö, lapset ja huoltajat. Toteutusmuotoina kaupungin tasolla ovat erilaiset kyselyt sekä auditointi.

Pienryhmäpedagogiikassa vahvistuu aikuisen läsnäolo vuorovaikutuksessa, jolloin lasten tuottamaa arviointitietoa on välittömästi nähtävissä ja hyödynnettävissä. Henkilöstö tallentaa arviointitietoa ja välittää sitä yksikön sekä kunnan suunnitelmiin.

Yksiköt ja toimintamuodot täsmentävät toimintasuunnitelmassaan käyttämänsä palautekanavat sekä kehittämisen tavoitteet ja toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi.

ARVIOINNIN TOTEUTUMINEN YKSIKÖSSÄ (LASTEN JA HUOLTAJIEN OSALLISUUS)

Lapset osallistuvat toiminnan arviointiin omien taitojensa mukaisesti. Välineinä arviointitiedon tuottamiseen käytetään keskustelua toiminnan lomassa ja pienryhmien kokoontumisissa. Havainnointi on keskeinen työväline, jonka merkitys korostuu alle 3-vuotiaiden lasten kanssa toimiessa, yhteisen kielen puuttuessa tai esim. lapsen ollessa ujo ilmaistakseen itseään sanallisesti. Kuvia, videoita ja muita dokumentteja hyödynnetään arviointitiedon keräämisessä. Varhaiskasvatuksen opettaja suunnittelee vuorovaikutusta siten, että lasten aloitteet on mahdollista huomioida toiminnassa. Tämä tarkoittaa toisinaan vaihtuvia pienryhmiä, pienryhmän toiminnan eriyttämistä tai esimerkiksi ryhmäohjaajan antaman tuen kohdentamista.

Ryhmien käytössä on seuraavia arviointimenetelmiä:

Vasukeskusteluissa kysellään vanhempien tyytyväisyyttä, toiveita toimintaan ja kehittämiskohteita. Vanhempainillassa palautetta on kyselty ryhmittäin. Asiakastyytyväisyyskyselyn läpikäynti; onnistumiset, hyvien käytäntöjen ylläpitäminen sekä kehittämiskohteet. Keskustelemme päivittäin huoltajien kanssa päiväkotiin tuonti- ja hakutilanteissa.

Ajoittain käytössä on myös palautelaatikko huoltajille ”ruusuja ja risuja”.

Lasten kanssa muistellaan kuvien, videoiden, piirustusten tai askartelujen kautta mennyttä toimintaa ja sitä mikä on ollut esim. mieleistä lapsille. Kasvunkansio on yksi työväline. Havainnoinnin lisäksi lapsilta myös kysytään suoraan, mikä on päiväkodissa mukavaa, mitä halutaan tehdä sekä tartutaan lasten mielenkiinnon kohteisiin ja ideoihin.

Tuumaustauko on käytössä kerran toimintakaudessa ja se laitetaan kasvunkansioon. Lasten kanssa kootaan kasvunkansioita ja tarkastellaan niitä säännöllisesti toimintavuoden aikana. Kasvunkansiot ovat myös vanhempien vapaasti katseltavissa. Lapsiryhmissä toimintaa dokumentoidaan mm. pienryhmävihkoihin, viikkototeumiin, Suunnittele, toteuta, arvioi ja kehitä -käsittekarttoihin, mobiililaitteisiin, Peda.nettiin, Kasvun kansioihin sekä esille oppimisympäristöön. Lasten vasuihin dokumentoidaan tavoitteita kasvattajien toiminnalle sekä arvioidaan niiden toteutumista jatkuvasti. Tiimipalaverit ovat kahden viikon välein ja kaikki ryhmät käyttävät samaa muistiopohjaa. Muistiopohjassa painottuvat edellisten viikkojen arviointi sekä tulevan suunnittelu. Pohja ohjaa arvioimaan kasvattajien toimintaa ja keskittymään lasten tarpeisiin vastaamiseen. Ryhmän varhaiskasvatuksen opettaja toimii tiimien puheenjohtajana. Muistiot lähetetään sekä päiväkodinjohtajalle että apulaisjohtajalle.

Kotkan varhaiskasvatuksessa on käytössä KieliPeda-työväline, mikä on kehitetty varhaiskasvatuksen tarpeeseen kehittää kielitietoisia toimintatapoja ja tukea erityisesti monikielisten lasten suomen kielen oppimista. Työvälineen avulla tarkastellaan oppimisympäristöä ja toimintakulttuuria, kootaan tietoa lapsen kielimaailmasta ja tarkastellaan sitä huoltajien kanssa sekä seurataan monikielisen lapsen suomen kielen taitojen edistymistä.

Pedagogiset tiimit ovat kahden viikon välein ja myös niissä käytetään valmista muistiopohjaa. Pohja ohjaa jakamaan tiimien keskeisiä ja ajankohtaisia asioita sekä linkittämään toteutunutta toimintaa Kotkan varhaiskasvatussuunnitelman sisällöllisiin sekä laaja-alaisiin tavoitteisiin. VO-tiimeissä puheenjohtajana toimii apulaisjohtaja, joka valmistele tiimit yhdessä päiväkodinjohtajan kanssa.

Pedagogisissa tiimeissä kirkastetaan yhteisiä tavoitteita ja arvojen mukaista toimintaa. Keskustelussa korostetaan hyviä käytäntöjä sekä päivitetään ajanmukaista osaamista esimerkiksi koulutuskuulumisilla.

Sateenkaaren päiväkodin viikkopalaveri on joka toinen tiistai. Palaverissa käytetään pohjaa, joka ohjaa arvioimaan edellisen viikon toimintaa sekä suunnittelemaan tulevaa viikkoa. Pedagogiselle, moniammatillisille ja ryhmäraajat ylittävälle keskustelulle on varattu aikaa. Tämä motivoi esimerkiksi kokeilemaan uutta ja vahvistamaan omia näkemyksiä. Päiväkodinjohtaja vie viikkopalavereista nousseet keskeiset pedagogiset ratkaisut tai kysymykset aluepalaveriin. Myös päiväkodissa kehitettyjä arviointivälineitä, kuten muistiopohjia on jaettu toisiin yksiköihin. Vastaavasti päiväkodinjohtaja tuo vinkkejä aluepalaverista Sateenkaaren päiväkotiin sovellettavaksi.

Kaksi kertaa toimintakaudessa (1. syksyllä ja 2. keväällä) on Sateenkaaren päiväkodin henkilöstön kehittämispäivä. Näissä päivissä ohjelma rakentuu ajankohtaisista varhaiskasvatuksen kehittämiseen liittyvistä aiheista sekä päiväkodin omista painopisteistä. Vuosittain käytävissä henkilöstön kehityskeskusteluissa käydään myös itsearviointia ja toiminnan laadunarviointia.

Viime keväänä arvioinnin kohteena koko varhaiskasvatuksessa henkilöstölle, asiakkaille ja lapsille oli vuorovaikutus, missä kartoitettiin myönteistä vuorovaikutusta, henkilöstön vastavuoroista vuorovaikutusta, joka vastaa lasten kehitystä, kiinnostuksen kohteita ja oppimisen valmiuksia, sensitiivistä vuorovaikutusta sekä lasten aloitteiden havaitsemista ja niihin vastaamista.

YKSIKÖN PAINOPISTEET JA NIIHIN TÄHTÄÄVÄ TOIMINTA

Toimintavuodelle 2022-2023 on asetettu tavoitteet päiväkodin toiminnalle Kotkan Varhaiskasvatuksen asiakastytyväisyyskyselyn vastausten pohjalta.

Asiakastytyväisyyskyselyn pohjalta valittiin päiväkodin kehittämispäivässä kolme onnistumista, joita vahvistamme edelleen.

- 1. Lapsemme saa leikkiä riittävästi.** Tähän tavoitteeseen päästäksemme annetaan aikaa leikille, leikitään päivittäin, mutta on myös sovittu leikkipäivä. Tarjoamme lapsille virikkeitä leikkiin ja rikastutetaan leikkiä. Kasvattajat tukevat tarvittaessa leikkiin pääsyä, leikin jatkumista ja leikin kulkua sekä suuntaa. Hyödynnetään tiloja, joihin voi jättää keskeneräiset leikit esim. Tuulenpesän tilat. Päiväkodin parvelle on tehty kotileikki ja kauppaleikinurkkaus.
- 2. Lapsemme mielestä hänellä on turvallinen olo varhaiskasvatuspaikassa.** Huolehditaan siitä, että jokaisella on turvallinen ja kiva olla päiväkodissa. Puututaan kiusaamiseen ja käydään läpi lasten kanssa kaveritaitoja. Aikuinen on läsnä ja saatavilla. Annetaan lasten tulla syliin. Huomioidaan lasten yksilöllisyys, toiset kaipaavat enemmän aikuisen läheisyyttä kuin toiset. Lohdutetaan lasta, jos lapsella on harmi tai ikävä.
- 3. Lapsemme tuntee kuuluvansa ryhmään.** Pienryhmätoiminta ja rutiinit tukevat ryhmään kuulumista ja pääsemistä. Pienryhmissä syntyy yhteisöllisyyden tunne ja lapset ovat päässeet vaikuttamaan ryhmään mm. nimen valinnassa. Lapset tietävät ketä omaan ryhmään kuuluu. Otetaan huomioon kaikki ryhmän jäsenet ja mahdollistetaan osallisuus. Myös koko ryhmän kesken vahvistetaan yhteisöllisyyttä esim. yhdessä tekemällä ja toimimalla sekä tuomalla yksilöiden ja ryhmän vahvuuksia ja onnistumisia esille.

Valitsimme asiakastytyväisyyskyselyn pohjalta myös kolme kehittämiskohdetta päiväkodin toiminnalle. Asioita joita haluamme kehittää ja joissa haluamme olla parempia.

- 1. Lapsen liikkuminen ja liikunta näkyvät arjessa.** Jokaisella ryhmällä on viikoittain salivuoro ja liikuntasalia voi käyttää aina, kun se on vapaana. Liikuntavälineet ovat helposti saatavilla ja käytössä myös muulloinkin, kuin jumppatuokioissa. Pihaleikkejä leikitään monipuolisesti päiväkodin pihalla ja kasvattajat aktivoivat lapsia liikkumaan. Käytössämme on liikuttaja-toiminta. Kaikki lapsiryhmät retkeilevät viikoittain lähiympäristössä ja metsässä. Siirtymätilanteisiin mietitty erilaisia tapoja liikkua ja lattialle on laitettu esim. tassunjalkia ja ratoja teipillä. Lisäksi Mussalon luolan liikuntahallin sali on käytettävissämme keskiviikkoisin 10-11. Sateenkaaren päiväkotiki on päässyt mukaan Kotkan varhaiskasvatuksen liikuntahankkeeseen. Myö liikkuen leikitää ulkoon ja sisäl. Sieltä saimme Aktivoivat teippaukset päiväkotiiin. Päiväkoti on mukana Liikkuva varhaiskasvatus -ohjelmassa ja henkilöstö osallistuu liikuntakoulutuksiin sekä liikkuvan varhaiskasvatuksen eri ohjelmiin.

2. Lapsiryhmän ristiriitatilanteista sekä niiden ratkaisemisesta keskustellaan vanhempien kanssa silloin, kun asiat ovat ajankohtaisia.

Huomioidaan huoltajien esille tuomat asiat liittyen lasten välisiin ristiriitatilanteisiin tai kiusaamistapauksiin sekä toimitaan heidän kanssaan avoimessa vuorovaikutuksessa tilanteiden selvittämisessä ja ratkaisemisessa. Valvotaan ja ohjataan lasten keskinäistä leikkiä ja vuorovaikutusta toistensa kanssa. Ohjataan tarvittaessa lapsia ristiriitatilanteiden selvittämisessä ja tarjotaan keinoja toimivaan vuorovaikutukseen.

3. Vanhempien toiveita ja odotuksia kysytään.

Panostetaan päivittäiseen tiedonkulkuun. Mietitään keinoja lisätä huoltajien osallisuutta. Lasten vasukeskusteluissa kysytään vanhempien toiveita ja odotuksia toiminnalle. Mietitään ns. viikon kysymys vanhemmille, jotta saadaan tietoa toiveista ja odotuksista. Vanhemmat mukaan toiminnan arviointiin erilaisten kyselyiden avulla. Vaihtoehtoina pienimuotoinen kysely, jossa kysymme avoimesti toiveita sekä rasti ruutuun mitä pidät tärkeänä yms. Lisäksi eteisessä toteutettava” kuukauden kysymys” jossa vanhemmat saavat arvioida aiheen toteutumista esim. ”lapseni liikunta on lisääntynyt varhaiskasvatuksessa/lapseni saa liikkua riittävästi”. Toteutetaan joulukuusta 2021 alkaen kuukauden kysymys eteisiin, mihin vanhemmat saavat vastata hymynaamalla/surunaamalla. Infoamme huoltajia asiasta vanhempainillassa marraskuussa. Vuosittain toteutetaan indikaattoriarviointi, jossa on myös kysymyksiä huoltajille.

4. YHTEISTYÖ JA LAPSEN VARHAISKASVATUSSUUNNITELMA

Huoltajien kanssa tehtävä yhteistyö on tärkeä osa varhaiskasvatuksen arkea. Sillä tavoitellaan huoltajien ja henkilöstön yhteistä sitoutumista lasten terveen ja turvallisen kasvun, kehityksen ja oppimisen edistämiseen. Yhteistyö tarjoaa huoltajille osallisuuden mahdollisuuksia varhaiskasvatuksen suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin ja kehittämiseen.

Yhteistyö käynnistyy lapsen aloittaessa ja tutustuessa varhaiskasvatukseen sekä jatkuu päivittäin lasta tuodessa ja hakiessa. Varhaiskasvatuksessa jokaisella lapsella on varhaiskasvatussuunnitelma eli lapsen vasu, jonka laadinta käynnistyy huoltajien ja henkilöstön yhteisellä keskustelulla. Lapsi on keskustelussa joko fyysisesti läsnä tai hänen näkökulmansa tuodaan osaksi keskustelua.

Varhaiskasvatus tekee yhteistyötä myös muiden lapsille ja perheille suunnattujen palveluiden kuten esiopetuksen, neuvolan, perhetyön, puhe- ja toimintaterapian, perheneuvolan ja perusopetuksen kanssa. Yksittäisen perheen tai lapsen asioissa yhteistyötä tehdään aina yhdessä perheen kanssa.

HUOLTAJAYHTEISTYÖ JA LAPSEN VASU YKSIKÖSSÄ

Kun päiväkodinjohtaja saa uudesta lapsesta sijoitusehdotuksen palvelunohjauksen kautta palvelunohjaajalta, mietitään päiväkodissa lapsen ikä huomioiden lapsen tulevaa ryhmää. Palvelunohjaaja tekee sijoituksen. Sen jälkeen päiväkodinjohtaja on yhteydessä perheeseen, kertoo asiasta ja sopii perheen kanssa tutustumiskäynneistä. Puhelimessa jo keskustellaan lapsesta ja ryhmästä, johon lapsi on tulossa. Lisäksi selvitetään lapsen erityisruokavalion tarve. Perhe ja lapsi käyvät tutustumassa niin monta kertaa, kuin on lapsen kannalta parasta. Lapsen ryhmän varhaiskasvatuksen opettaja ottaa perheen vastaan, esittelee ryhmää ja päiväkotia sekä käy keskustelua lapsen asioista, kertoo varhaiskasvatuksen käytännöistä ja ryhmän tavoista. Perhe saa Tervetuloa Sateenkaaren päiväkotiiin -lehtisen ja palvelusopimuksen täytettäväksi.

Vanhemmat voivat valita heille sopivimman ajan varhaiskasvatussuunnitelmakeskustelulle. Ryhmissä pyritään toteuttamaan vanhempien toiveet. Varhaiskasvatuksen opettaja käy vanhempien kanssa vasukeskustelun joko päiväkodilla, Teamsissa, puhelimessa tms. Koko tiimi on mukana vasun suunnittelussa ja toteutuksessa sekä kaikkien tiimin jäsenten havainnot ja huomiot lapsesta otetaan huomioon vasun laadinnassa. Vasukeskustelussa kiinnitetään huomiota lapsen kasvuun, kehitykseen ja oppimiseen sekä kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin tukemiseen. Yhdessä lapsen huoltajien kanssa keskustellaan lapsesta, perheestä, toiminnalle asetetuista pedagogisista tavoitteista ja toimenpiteistä tavoitteiden saavuttamiseksi. Keskustelussa huomioidaan lapsen vahvuudet, mielenkiinnonkohteet ja tarpeet havainnoimalla ja keskustelemalla lapsen kanssa.

Huoltajien toiveet ja näkemykset otetaan huomioon ja heidän kanssa keskustellaan päivittäin tulo- ja hakutilanteissa.

Vasukeskustelu pidetään vähintään kerran toimintakaudessa ja päivitetään aina tarvittaessa. Lisäksi pyrimme käymään keskustelun kasvattajien välillä lapsen siirtyessä ryhmästä tai hoitopaikasta toiseen. Huolehdimme, että huoltajille järjestetään mahdollisuus olla läsnä aina, kun lasten asioita käsitellään tai tieto siirtyy asiantuntijalta toiselle. Vähintään kerromme huoltajille, millaista tietoa on siirtynyt toiseen ryhmään esim. kesäkauden aikana tai päivystystä varten. Tiimit kuvaavat ryhmäkohtaisia ratkaisujaan tiimien toimintasuunnitelmissa.

Päiväkodissamme tiedotetaan vanhempia arjen toiminnan kuulumisista päivittäin tulo- ja hakutilanteissa. Lisäksi päivittäin on käytössä puhelut ja viestit vanhempien kanssa. Ryhmät voivat laittaa viestiä tai soittaa vanhemmille päivän aikana poikkeustilanteissa, kuten terveydentilaan liittyvissä asioissa, aamuisen ikävän helpotuttua ja muissa lapsen hyvinvointiin liittyvissä asioissa. Edlevo on Kotkan varhaiskasvatuksen sähköinen pääviestintävälin, tarvittaessa laitamme tiedotteet esille myös ryhmien eteisiin huoltajien nähtäville. Tarvittaessa toimitamme myös lasten lokeroihin englannin- tai venäjänkieliset tiedotteet. Toimintaa dokumentoidaan vanhemmille näkyväksi Pedanetin kautta ja eteisissä olevien viikkototeutumien ja käsitekarttojen avulla.

Vanhemmillä on myös oma Facebook-ryhmä, jossa tiedottavat asioista.

5. TOIMINTAVUODEN TEEMAT JA TAPAHTUMAT

Varhaiskasvatuksessa toiminta on yhteisöllistä ja oppiminen erilaisissa ryhmissä tapahtuvaa. Leikissä ja yhteisessä toiminnassa lapset voivat tuoda näkemyksiä esiin ja nähdä ehdotustensa toteutuvan. He neuvottelevat ja ratkaisevat aikuisen avulla eteen tulevia tilanteita. Lapset saavat kokemusta vaikuttamismahdollisuudesta, mikä vahvistaa toimintaan sitoutumista.

Huoltajien osallisuus ja heidän antamansa palaute yksikölle mahdollistuvat kohtaamisissa ja vanhempainilloissa.

YKSIKÖN TEEMAT JA TAPAHTUMAT

Sateenkaaren päiväkodissa pyrimme yhteisöllisyyteen yli ryhmärajojenkin järjestämällä joka kuukausi yhteisiä lauluhetkiä, joista jokainen tiimi on vuorollaan suunnitteluvastuussa. Lisäksi tarkoituksena on lisätä yhteistä liikuntaa kevätkaudella 2023.

Päiväkodissa perinteisiä yhteistapahtumia ovat jokavuotinen laskiaisrieha, ystävänäpäivän jäätelökioski sekä vohvelijuhlat keväällä. Näitä perinteitä on tarkoitus herätellä horroksestaan poikkeusolojen jälkeen.

6. KULUNEEN TOIMINTAVUODEN ONNISTUMISET

Henkilöstön tavoitteellinen ja suunnitelmallinen itsearviointi on keskeisessä asemassa varhaiskasvatuksen laadun ylläpitämisessä ja kehittämisessä. Arvioinnin kohteena voi olla esimerkiksi henkilöstön vuorovaikutus lasten kanssa, pedagogiset työtavat tai oppimisympäristöt.

Myös lapset ja huoltajat arvioivat omalta osaltaan, miten yhdessä kirjatut toiminnan tavoitteet ja sovitut asiat ovat toteutuneet varhaiskasvatuksen toiminnassa. Myönteinen palaute ja toiminnan kehittäminen vahvistavat osaamista ja sen tunnistamista yksikössä.

YKSIKÖN ONNISTUMISET

--